

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/186/2008

STOSUNEK DO RZĄDU W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- ❑ W grudniu zahamowana została odnotowana w dwóch poprzednich sondażach tendencja do spadku notowań rządu. Do zwolenników gabinetu Donalda Tuska zalicza się obecnie 44% badanych (o 2 punkty więcej niż w listopadzie), a co czwarty (25%, wzrost o 2 punkty) określa się jako jego przeciwnik.
- ❑ Tak samo jak przed miesiącem układają się oceny wyników działalności Rady Ministrów. Nadal nieco częściej są one pozytywne (45%) niż negatywne (40%).
- ❑ Nieznacznie poprawiły się opinie o polityce gospodarczej rządu. Przekonanie, że polityka obecnego gabinetu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej, wyraża 41% badanych (o 3 punkty więcej niż przed miesiącem). Pomimo korzystnych dla rządu zmian nadal utrzymuje się przewaga krytycznych opinii o jego działaniach w dziedzinie gospodarki (45%).
- ❑ Nieco lepszy niż w listopadzie jest także społeczny odbiór samego premiera. O 3 punkty (do 51%) wzrosła liczba osób zadowolonych z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk. Niezadowolenie w tym względzie wyraża 36% ogółu ankietowanych.

W listopadzie minęła pierwsza rocznica zaprzysiężenia rządu Donalda Tuska. Rządzący gabinet dotychczas często krytykowany za niedostateczną aktywność pokazał, że jest zdecydowany na wprowadzenie koniecznych – jego zadaniem – zmian, nawet jeśli budzą one kontrowersje i społeczne protesty (jak w przypadku ograniczenia możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę). Jednocześnie okazało się, że wetowanie rządowych projektów ustaw przez prezydenta nie jest tylko wymówką mającą usprawiedliwić bierność rządu, ale istotnym czynnikiem mogącym ograniczać skuteczność jego działania. „Zmagania” rządu i prezydenta mogą mieć znaczenie dla społecznego odbioru obu ośrodków decyzyjnych. Warto przy tym zaznaczyć, że realizacja grudniowego badania¹ zbiegła się z obchodami 25. rocznicy przyznania Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla, w których uczestniczyli premier i część jego ministrów.

W grudniu zahamowana została odnotowana w dwóch poprzednich miesiącach tendencja do spadku notowań rządu. Opinie o nim są obecnie minimalnie lepsze niż w listopadzie.

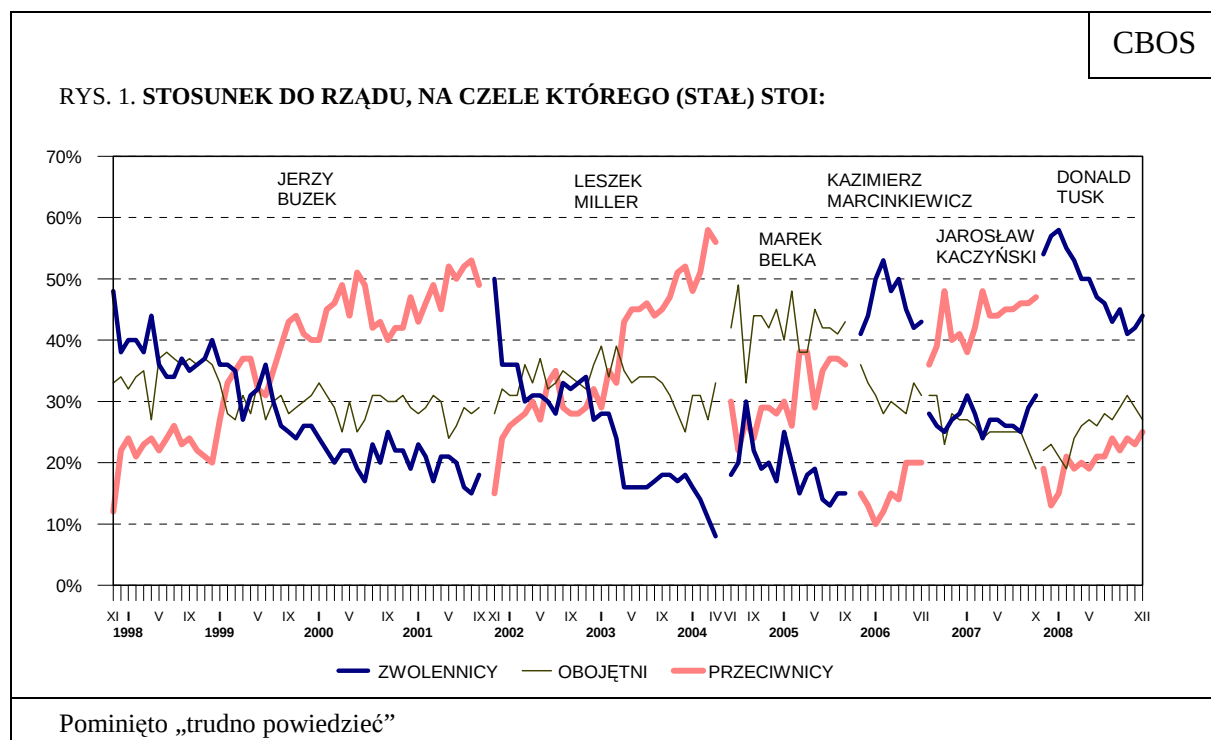
POPARCIE DLA RZĄDU

Stosunek do rządzącego gabinetu jest obecnie nieco bardziej jednoznacznie określony niż miesiąc temu – rządowi minimalnie przybyło zarówno sympatyków, jak i krytyków. Do zwolenników gabinetu Donalda Tuska zalicza się obecnie 44% badanych, a co czwarty (25%) określa się jako jego przeciwnik.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (223) zrealizowano w dniach 4–10 grudnia 2008 roku na liczącej 1011 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2007	2008											
	w procentach												
Zwolennicy	57	58	55	53	50	50	47	46	43	45	41	42	44
Przeciwnicy	13	15	21	19	20	19	21	21	24	22	24	23	25
Obojętni	23	21	19	24	26	27	26	28	27	29	31	29	27
Trudno powiedzieć	7	5	6	4	4	4	6	5	6	4	4	6	4

Na stosunek do rządu wpływa wiek ankietowanych, miejsce ich zamieszkania oraz położenie w strukturze społeczno-ekonomicznej. Rząd ma najwięcej zwolenników wśród mieszkańców ponadpółmilionowych miast (59%), osób najlepiej wykształconych (65% wśród mających wyższe wykształcenie) oraz najlepiej sytuowanych (58% wśród uzyskujących miesięczne dochody *per capita* od 1001 zł do 1500 zł i 61% wśród badanych o dochodach powyżej 1500 zł). Częściej niż przeciętnie popierają go ludzie młodzi – do 24 roku życia (53%) oraz respondenci w wieku od 25 do 34 lat (51%). Szczególnie dużo zwolenników rządu jest wśród uczniów i studentów (64%). Sprzeciw wobec rządu stosunkowo najczęściej deklarują rolnicy (37%), bezrobotni (37%), badani określający swoje warunki materialne jako złe (34%), a także osoby najbardziej zaangażowane w praktyki religijne (37%).

W elektoratach partyjnych rząd może liczyć przede wszystkim na poparcie sympatyków PO. Do jego zwolenników zalicza się także większość zadeklarowanych wyborców SLD. Zdecydowanie bardziej krytyczni wobec rządu są sympatycy PSL, wśród których więcej jest przeciwników gabinetu Donalda Tuska niż jego zwolenników. Najbardziej niechętni obecnemu rządowi pozostają potencjalni wyborcy PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	86	3	11	0
SLD*	65	7	28	0
PSL*	33	41	23	3
PiS	13	64	22	1
Niezdecydowani	47	19	27	6
Niezamierzający głosować	27	29	37	8

* Rozkład opinii w elektoratach SLD i PSL należy uznać za przybliżony ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

Wśród osób, które nie mają wykrystalizowanych preferencji partyjnych, ale zamierzają uczestniczyć w ewentualnych wyborach parlamentarnych, przeważa poparcie dla obecnej ekipy rządowej, natomiast wśród niegłosujących najczęstszą postawą wobec rządu jest obojętność.

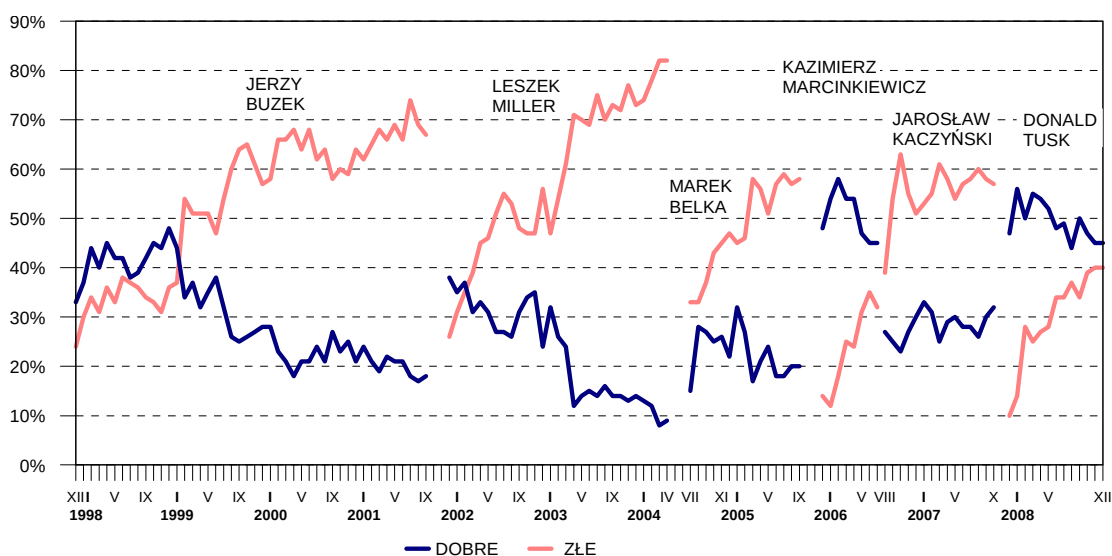
OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Tak samo jak przed miesiącem układają się oceny wyników działalności rządu. Nadal nieco częściej są one pozytywne (45%) niż negatywne (40%).

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2007	2008											
	w procentach												
Dobrze	47	56	50	55	54	52	48	49	44	50	47	45	45
Źle	10	14	28	25	27	28	34	34	37	34	39	40	40
Trudno powiedzieć	43	30	22	20	19	20	18	17	19	16	14	15	15

RYS. 2. OCENY WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU, NA CZELE KTÓREGO (STAŁ) STOI:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Najlepiej postrzegają działalność rządu te grupy, które najczęściej zaliczają się do jego zwolenników, a więc ludzie młodzi, mieszkańcy największych miast, respondenci najlepiej wykształceni i sytuowani. Zdecydowanie najgorzej wyniki działania rządu oceniają rolnicy (60% opinii krytycznych).

W elektoratach partyjnych zadowoleni z dotychczasowych rezultatów pracy rządu są przede wszystkim zadeklarowani wyborcy PO. Pozytywnie ocenia je także większość sympatyków SLD. Zwolennicy PSL są podzieleni w opiniach na temat wyników działalności rządu: oceny dobre są niemal równie częste jak złe. Krytyczni wobec poczynąń rządu pozostają w większości zwolennicy PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	87	8	5
SLD*	58	31	11
PSL*	48	49	3
PiS	19	71	10
Niezdecydowani	41	40	19
Niezamierzający głosować	28	50	22

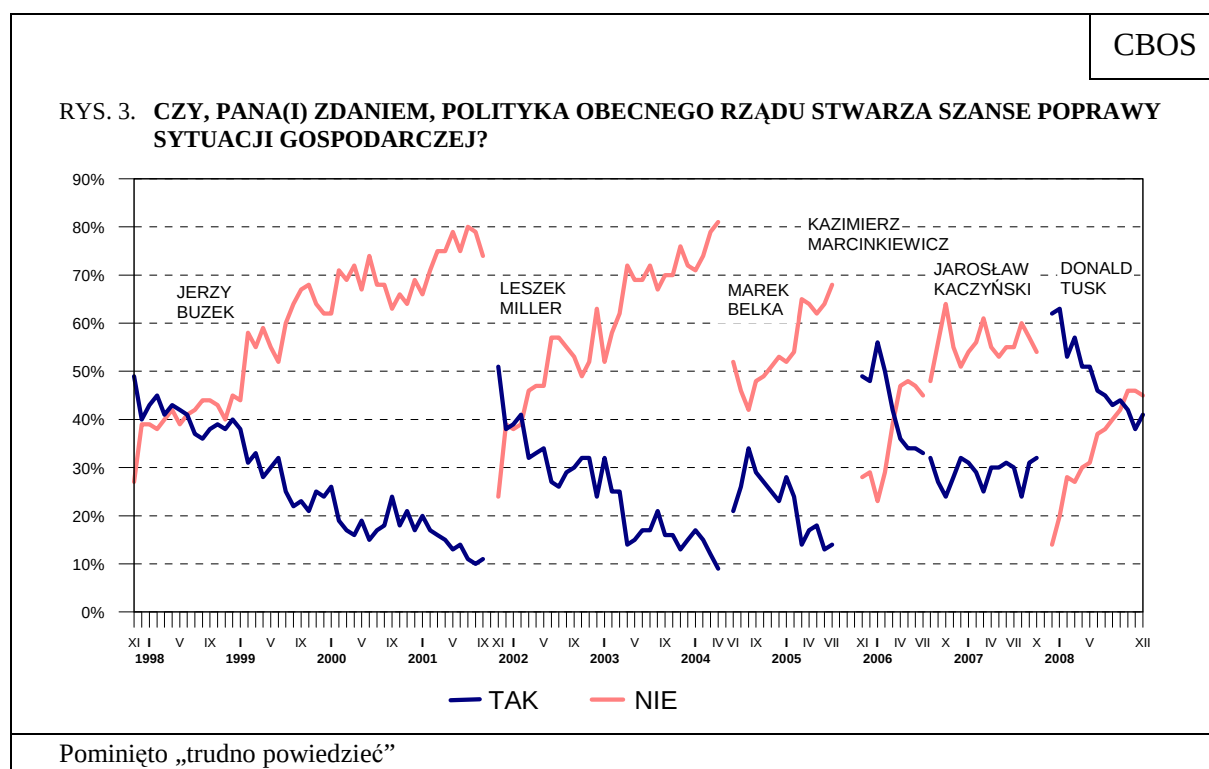
* Rozkład opinii w elektoratach SLD i PSL należy uznać za przybliżony ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

Osoby niemające określonych preferencji partyjnych, ale deklarujące gotowość udziału w potencjalnych wyborach parlamentarnych mają niejednoznaczny stosunek do efektów pracy rządu, natomiast wśród niezamierzających głosować przeważają opinie krytyczne.

OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Nieznacznie poprawiły się opinie o polityce gospodarczej rządu. Można przypuszczać, że zauważone zostały wysiłki ekipy rządowej zmierzające do zminimalizowania skutków kryzysu finansowego dla polskiej gospodarki i obywateli. Poprawa opinii o polityce gospodarczej rządu, choć niewielka, jest warta odnotowania, tym bardziej że w ciągu ostatniego miesiąca pogorszyły się oceny i prognozy sytuacji ekonomicznej w Polsce².

Przekonanie, że polityka obecnego gabinetu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej, wyraża 41% badanych (o 3 punkty więcej niż w listopadzie). Pomimo korzystnych dla rządu zmian nadal utrzymuje się przewaga krytycznych opinii o jego działaniach w dziedzinie gospodarki (45%).

² Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w grudniu”, grudzień 2008.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2007	2008											
	w procentach												
Tak	62	63	53	57	51	51	46	45	43	44	42	38	41
Nie	14	20	28	27	30	31	37	38	40	42	45	46	45
Trudno powiedzieć	24	17	19	16	19	18	17	17	17	14	13	16	14

Relatywnie najlepsze oceny za swoją politykę gospodarczą, podobnie jak za całokształt podejmowanych działań, rząd uzyskuje wśród ludzi młodych, mieszkańców największych miast, osób z wyższym wykształceniem, stosunkowo nieźle sytuowanych. Działalność rządu w sferze gospodarki najgorzej oceniają rolnicy (65% ocen negatywnych).

W elektoratach partyjnych o skuteczności polityki gospodarczej rządu przekonani są jedynie wyborcy PO. Raczej źle niż dobrze wypowiadają się na ten temat zwolennicy SLD i PSL. W to, że polityka gabinetu Donalda Tuska może przyczynić się do poprawy sytuacji gospodarczej kraju, nie wierzą sympatycy PiS.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobre	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	81	14	5
SLD*	44	50	6
PSL*	34	52	14
PiS	23	70	7
Niezdecydowani	31	41	28
Niezamierzający głosować	25	58	17

* Rozkład opinii w elektoratach SLD i PSL należy uznać za przybliżony ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

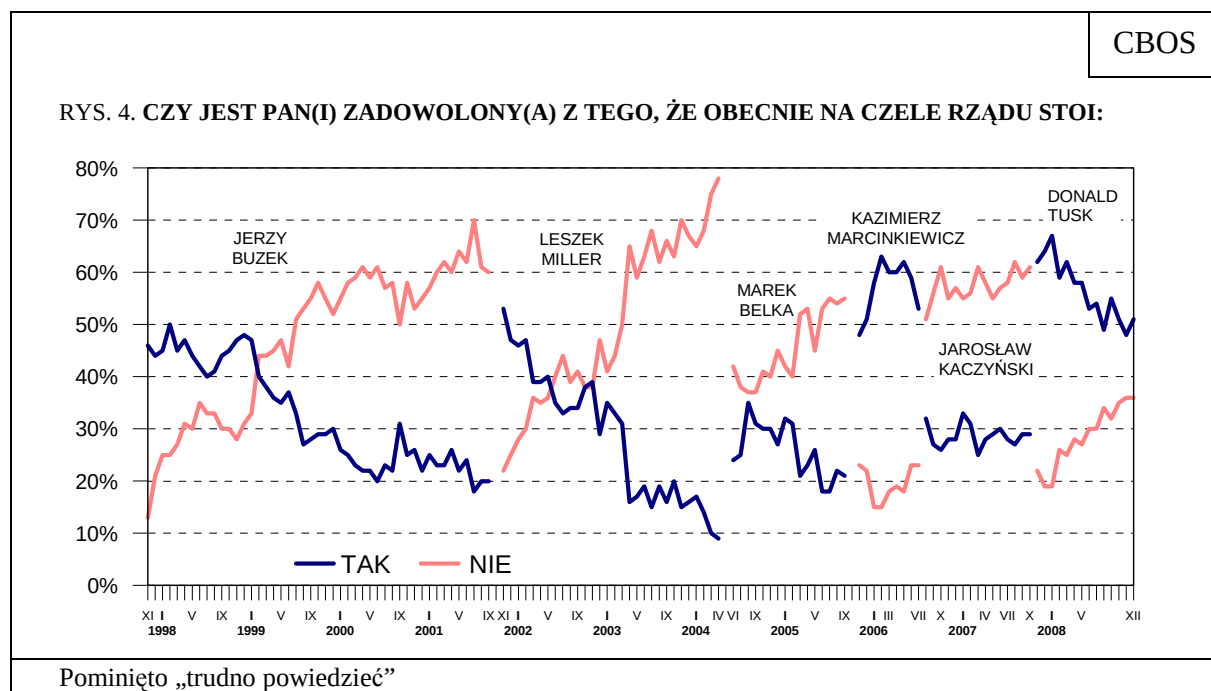
Niewiara w skuteczność polityki rządu w dziedzinie gospodarki przeważa także wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych oraz wśród biernych politycznie.

AKCEPTACJA PREMIERA

Nieco lepszy niż w listopadzie jest także społeczny odbiór samego premiera. O 3 punkty (do 51%) wzrósł odsetek osób zadowolonych z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk. Niezadowolenie w tym względzie wyraża 36% ogółu ankietowanych.

Tabela 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2007	2008											
	w procentach												
Tak	64	67	59	62	58	58	53	54	49	55	51	48	51
Nie	19	19	26	25	28	27	30	30	34	32	35	36	36
Trudno powiedzieć	17	14	15	13	14	15	17	16	17	13	14	16	13

Spółeczno-demograficzne zróżnicowanie stosunku do premiera jest spójne z rozkładem opinii o całym gabinecie rządowym. Zadowolenie z tego, że pracami Rady Ministrów kieruje Donald Tusk, najczęściej wyrażają ludzie młodzi, mieszkańcy największych miast, osoby najlepiej wykształcone i sytuowane. Do nielicznych grup, w których szef rządu częściej spotyka się z dezaprobatą niż akceptacją, należą rolnicy (46% opinii negatywnych), badani źle oceniający warunki materialne swoich gospodarstw domowych (49%) oraz osoby najbardziej religijne – uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (45%).

W elektoratach partyjnych zadowolenie z szefa rządu powszechnie deklarują sympatycy PO. Również większość zdeklarowanych wyborców SLD darzy Donalda Tuska uznaniem. Zwolennicy koalicyjnego PSL wypowiadają się o premierze równie często pozytywnie, co negatywnie. Niechętna mu jest natomiast zdecydowana większość sympatyków PiS.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	93	5	2
SLD*	66	23	11
PSL*	46	48	6
PiS	18	72	9
Niezdecydowani	50	30	20
Niezamierzający głosować	35	45	20

* Rozkład opinii w elektoratach SLD i PSL należy uznać za przybliżony ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w badanej próbie

Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zamierzających uczestniczyć w najbliższych wyborach parlamentarnych przeważa zadowolenie z szefa rządu, natomiast wśród biernych politycznie Donald Tusk częściej spotyka się z dezaprobatą niż akceptacją.

W grudniu zahamowana została rysująca się w ostatnich dwóch miesiącach tendencja do pogarszania się notowań rządzącego gabinetu. Poprawiły się opinie o polityce gospodarczej rządu, wzrosła również akceptacja premiera. Ostatnie tygodnie pokazały, że rząd ma wolę działania i dokonywania zmian, nawet jeśli są one niepopularne. Blokowanie przez prezydenta ustaw przygotowywanych przez koalicję rządzącą może być odbierane jako utrudnianie rządowi wypełniania jego zadań, a tym samym może sprzyjać utrzymywaniu się społecznego dłań poparcia.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		44	25	27	4	1007
Płeć	Mężczyźni	48	26	22	3	473
	Kobiety	41	24	30	5	534
Wiek	18-24 lata	53	17	27	3	145
	25-34	51	22	26	1	180
	35-44	46	22	29	3	162
	45-54	39	33	24	3	172
	55-64	43	32	23	2	174
	65 lat i więcej	36	22	29	13	174
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	30	30	4	380
	Miasto do 20 tys.	44	33	18	5	137
	20-100 tys.	51	22	25	2	197
	101-500 tys.	47	16	32	5	159
	501 tys. i więcej mieszk.	59	15	21	5	133
Wykształcenie	Podstawowe	36	27	30	7	278
	Zasadnicze zawodowe	42	29	28	1	254
	Średnie	46	23	27	4	338
	Wyższe	65	17	15	3	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	68	15	14	3	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	41	22	34	3	85
	Pracownicy fiz. - umysł.	50	25	25		89
	Robotnicy wykwalifikowani	46	26	26	1	104
	Robotnicy niewykwalifik.	44	27	26	4	59
	Rolnicy	26	37	32	5	53
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	42	29	29		38
	Renciści	38	22	33	7	90
	Emeryci	40	28	25	7	207
	Uczniowie i studenci	64	13	20	3	80
	Bezrobotni	36	37	25	2	69
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	36	21	35	8	58
	inst. państw., publicznej	47	27	24	2	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	23	29	2	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	19	27	1	225
	prywatnym gosp. rolnym	27	34	34	6	51
Dochody na jedną osobę						
	Do 500 zł	35	29	33	3	262
	501-750	41	29	27	4	166
	751-1000	46	27	25	3	183
	1001-1500	58	19	19	4	133
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	61	17	19	3	92
	Złe	28	34	34	5	218
	Średnie	39	28	28	5	405
Udział w prakt. religijnych	Dobre	60	17	21	3	384
	Kilka razy w tygodniu	29	37	28	5	74
	Raz w tygodniu	41	30	25	5	471
	1-2 razy w miesiącu	53	18	26	2	161
	Kilka razy w roku	51	18	27	4	210
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	48	16	34	2	91
	Lewica	51	25	23	1	127
	Centrum	47	22	28	3	308
	Prawica	54	31	14	1	339
Trudno powiedzieć						
		24	20	44	12	233

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	40	15	1004
Płeć	Mężczyźni	47	41	13	473
	Kobiety	45	39	16	531
Wiek	18-24 lata	59	27	14	145
	25-34	51	37	12	180
	35-44	48	41	12	162
	45-54	39	50	11	170
	55-64	45	45	10	174
	65 lat i więcej	34	39	27	174
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	46	15	379
	Miasto do 20 tys.	44	45	11	137
	20-100 tys.	49	36	15	197
	101-500 tys.	47	38	15	158
	501 tys. i więcej mieszk.	60	26	14	133
Wykształcenie	Podstawowe	39	43	18	277
	Zasadnicze zawodowe	43	42	15	254
	Średnie	46	40	14	336
	Wyższe	61	30	9	137
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	66	28	7	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	43	46	11	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	53	33	15	89
	Robotnicy wykwalifikowani	47	41	11	103
	Robotnicy niewykwalifik.	41	49	10	59
	Rolnicy	31	60	9	53
	Pracujący na własny rach.	36	47	17	38
Bierni zawodowo	Renciści	45	33	22	89
	Emeryci	36	45	19	207
	Uczniowie i studenci	64	19	17	80
	Bezrobotni	40	50	10	69
	Gospodynie domowe i inni	48	33	19	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	45	46	9	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	41	10	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	34	13	225
	prywatnym gosp. rolnym	32	56	12	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	46	16	260
	501-750	47	39	13	166
	751-1000	47	44	10	183
	1001-1500	54	36	10	132
	Powyżej 1500 zł	60	30	10	92
Ocena własnych war. mater.	Źle	29	54	18	216
	Średnie	39	47	14	405
	Dobre	61	25	13	384
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	51	18	74
	Raz w tygodniu	42	46	12	470
	1-2 razy w miesiącu	50	32	18	160
	Kilka razy w roku	52	32	16	209
	W ogóle nie uczestniczy	52	30	17	91
Poglądy polityczne	Lewica	51	34	15	126
	Centrum	49	42	9	308
	Prawica	51	42	7	339
	Trudno powiedzieć	31	37	32	232

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		41	45	14	1005
Płeć	Mężczyźni	46	44	10	473
	Kobiety	37	47	16	532
Wiek	18-24 lata	47	40	14	145
	25-34	51	41	8	180
	35-44	43	44	12	162
	45-54	29	58	12	171
	55-64	42	46	12	174
	65 lat i więcej	35	43	23	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	50	15	380
	Miasto do 20 tys.	32	55	13	137
	20-100 tys.	48	40	12	197
	101-500 tys.	39	46	15	158
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	60	30	10	133
	Podstawowe	35	48	17	276
	Zasadnicze zawodowe	37	46	17	254
	Średnie	44	47	10	338
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	57	35	8	137
	Kadra kier., inteligencja	59	35	6	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	37	52	11	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	50	41	9	89
Bierni zawodowo	Robotnicy wykwalifikowani	40	49	10	103
	Robotnicy niewykwalifik.	34	52	15	59
	Rolnicy	25	65	11	53
	Pracujący na własny rach.	43	46	11	38
Pracuje w:	Renciści	40	39	21	89
	Emeryci	37	46	17	207
	Uczniowie i studenci	55	32	14	80
	Bezrobotni	40	51	10	69
Dochody na jedną osobę	Gospodynie domowe i inni	36	46	18	58
	inst. państw., publicznej	39	49	12	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	50	12	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	40	8	225
Ocena własnych war. mater.	prywatnym gosp. rolnym	23	62	14	51
	Do 500 zł	35	50	14	261
	501-750	39	46	15	166
	751-1000	43	46	11	183
Udział w prakt. religijnych	1001-1500	53	33	13	133
	Powyżej 1500 zł	53	40	7	92
	Złe	27	56	17	216
	Średnie	35	51	14	405
Poglądy polityczne	Dobre	56	34	10	384
	Kilka razy w tygodniu	34	41	24	74
	Raz w tygodniu	39	50	11	471
	1-2 razy w miesiącu	45	43	12	159
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	42	43	15	210
	W ogóle nie uczestniczy	51	34	14	91
	Lewica	43	47	10	127
	Centrum	43	46	11	308
Poglądy polityczne	Prawica	50	44	6	339
	Trudno powiedzieć	25	46	29	232

Tabela 4

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	36	13	1005
Płeć	Mężczyźni	53	36	10	473
	Kobiety	49	35	16	532
Wiek	18-24 lata	66	25	8	145
	25-34	55	34	11	180
	35-44	50	37	13	162
	45-54	44	40	16	171
	55-64	50	42	8	174
	65 lat i więcej	43	34	23	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	42	15	380
	Miasto do 20 tys.	46	40	14	137
	20-100 tys.	57	32	11	197
	101-500 tys.	55	31	14	158
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	62	26	12	133
	Podstawowe	43	40	17	276
	Zasadnicze zawodowe	49	39	12	254
	Średnie	51	36	13	338
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	71	22	7	137
	Kadra kier., inteligencja	74	21	4	75
	Prac. umysł. niż. szczebla	49	37	14	85
	Pracownicy fiz.- umysł.	58	31	11	89
Bierni zawodowo	Robotnicy wykwalifikowani	50	41	8	103
	Robotnicy niewykwalifik.	45	42	13	59
	Rolnicy	31	46	23	53
	Pracujący na własny rach.	47	38	15	38
Pracuje w:	Renciści	49	30	22	89
	Emeryci	44	41	16	207
	Uczniowie i studenci	68	22	10	80
	Bezrobotni	46	44	10	69
Dochody na jedną osobę	Gospodynie domowe i inni	53	31	15	58
	inst. państw., publicznej	49	40	10	112
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	37	13	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	29	10	225
Ocena własnych war. mater.	prywatnym gosp. rolnym	31	44	24	51
	Do 500 zł	42	43	15	261
	501-750	53	35	12	166
	751-1000	52	39	9	183
Udział w prakt. religijnych	1001-1500	60	31	9	133
	Powyżej 1500 zł	65	24	11	92
	Złe	35	49	17	216
	Średnie	45	40	15	405
Poglądy polityczne	Dobre	66	24	10	384
	Kilka razy w tygodniu	37	45	18	74
	Raz w tygodniu	47	42	11	471
	1-2 razy w miesiącu	63	22	15	159
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	54	33	13	210
	W ogóle nie uczestniczy	56	25	19	91
	Lewica	55	32	13	127
	Centrum	56	35	9	308
Poglądy polityczne	Prawica	56	37	6	339
	Trudno powiedzieć	35	36	29	232